คู่มือแนวทางการดำเนินงานบริการแพทย์แผนไทย

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

นางสาวธมนวรรณ วิรุณศรี

แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี

สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

การแพทย์แผนไทยเป็นการแพทย์ของแผ่นดินที่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นทางเลือกในการรักษาโรคและฟื้นฟูสภาพความเจ็บและฟื้นฟูสภาพความเจ็บป่วยแก่ประชาชน โดยอาจมีการใช้ผสมผสานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทยมีความสำคัญชัดเจนขึ้น เมื่อมีการจัดตั้งกรมการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือกตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๒ และมีการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อกระตุ้นให้มีการใช้การแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น รูปแบบการให้บริการนั้น ประชาชนสามารถรับบริการแพทย์แผนไทยได้โดยการส่งต่อจากแพทย์แผนปัจจุบัน หรือการรับบริการด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันโรงพยาบาลพระนั่งเกล้ามีการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยทั้ง ๔ ด้าน ด้านเวชกรรมไทย หัตถเวชกรรมไทย ผดุงครรภ์ การจ่ายยาสมุนไพร โดยมีแพทย์แผนไทย/แพทย์แผนไทยประยุกต์เป็นผู้ให้บริการ และมีการจัดบริการแบบบูรณาการร่วมกับสหวิชาชีพ เพื่อเป็นส่วนช่วยกระตุ้นให้บุคลากรทางแพทย์มีการสั่งใช้บริการด้านบริการแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น และช่วยให้การบริการแพทย์แผนไทยบรรลุเป้าหมายที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดไว้

ธมนวรรณ วิรุณศรี

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๓
กรอบแนวคิดการดำเนินงาน	๓
บทที่ ๒ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานแพทย์แผนไทย	๔
บทที่ ๓ การปฏิบัติงานและการดำเนินงาน	๙
หมวดที่ ๑ ด้านบริหาร	๙
หมวดที่ ๒. ด้านบริการ	๑๑
ขั้นตอนการให้บริการงานแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า	๑๔
ขั้นตอนการขอรับคำปรึกษาต่างหน่วยบริการ	๑๕
หมวดที่ ๓ ด้านวิชาการ	๑๖
บทที่ ๔ ผลการปฏิบัติงานและการดำเนินงาน	๑๗
๑.ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการงานแพทย์แผนไทย	๑๗
๒.จำนวนของการวินิจฉัยโรคด้านการแพทย์แผนไทย	๑๘
๓.จำนวนบริการนวดแผนไทย ประคบสมุนไพร และอบสมุนไพร	๑๙
บทที่ ๕ อภิปรายผล	๒๐
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒๑
ปัญหาและอุปสรรค	๒๑
แนวทางการแก้ไข	๒๑

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

องค์การอนามัยโลกได้มีมติในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ตั้งเป้าหมายที่จะให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งได้ตระหนักถึงข้อจำกัดของแพทย์แผนปัจจุบันว่าไม่สามารถกระจายการให้บริการได้อย่างทั่วถึงและเสมอภาค เนื่องจากขาดแคลนบุคลากร เครื่องมือราคาแพง ค่าใช้จ่ายที่สูง จากปัญหาดังกล่าวจึงมีการสนับสนุนให้นำการแพทย์แผนดั้งเดิมมาใช้ในการดูแลสุขภาพอีกทางหนึ่ง (Viboonphonprasert, & Chungsathiansup, ๒๐๐๗) ทำให้การแพทย์แผนโบราณได้มีการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ เรียกว่า การแพทย์แผนไทย มีความหมายตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ คือ กระบวนการทางการแพทย์เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของมนุษย์ การผดุงครรภ์ การนวดไทย จากผลของนโยบายสุขภาพดีถ้วนหน้า ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ภายใต้การขับเคลื่อนขององค์การอนามัยโลกในโครงการสาธารณสุขมูลฐาน กระทรวงสาธารณสุขได้รับนโยบายดังกล่าวมาเป็นนโยบายหลักของระบบสุขภาพของประเทศ ทำให้การแพทย์แผนไทยได้มีโอกาสในการฟื้นฟูและกลับมามีคุณค่าอีกครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับอื่นๆ ซึ่งได้เปลี่ยนจากการแพทย์แผนโบราณเป็นการแพทย์แผนไทย ทำให้แพทย์แผนไทยสามารถประกอบวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๔ ประเภทคือ เภสัชกรรมไทย เวชกรรมไทย หัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย) และผดุงครรภ์ไทย (Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine, ๒๐๐๗) พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดให้การแพทย์แผนไทยเป็นสาขาหนึ่งของการประกอบโรคศิลปะและสามารถดำเนินการได้ในสถานพยาบาลแพทย์แผนไทย ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของการบริการการแพทย์และการสาธารณสุขในโครงการหลักประกันสุขภาพ จนกระทั่งในปี ๒๕๔๙ การแพทย์แผนไทยมีสถานภาพเป็นการแพทย์กระแสหลักอีกระบบหนึ่งในระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย (Office of Information and Evaluation, ๒๐๐๗) ปัจจุบันมีการดำเนินงานแพทย์แผนไทยในระบบบริการสุขภาพทั้ง ๓ ระดับ ประกอบด้วย ๑) การบริการในระดับปฐมภูมิ ประกอบด้วย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (รพ.สต.) ศูนย์เทศบาล ศูนย์สุขภาพชุมชน (ศสช.) ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง (ศสม.) และหน่วยบริการอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีการตรวจวินิจฉัยและสั่งการ รักษาเบื้องต้นด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย การจ่ายยาแผนไทย ให้บริการรักษาพยาบาลการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสภาพด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย ๒) ระดับทุติยภูมิ ประกอบด้วย โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป (รพศ./รพท.) จัดบริการเวชกรรมไทยโดยแพทย์แผนไทยในโรคที่ไม่ซับซ้อน เปิดคลินิกแพทย์แผนไทยคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบันที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล ให้มีการรักษาพยาบาลด้วยการแพทย์แผนไทยเป็นหลักหรือผสมผสานแก่ผู้ป่วยในโดยมีเตียงผู้ป่วยในไม่น้อยกว่า ๕ เตียง สามารถรับส่งต่อผู้ป่วยด้านการแพทย์แผนไทยภายในเครือข่ายบริการสุขภาพระดับอำเภอได้ และทำงานเชิงรุกในชุมชน และ ๓) ระดับตติยภูมิ ประกอบด้วย รพช.ที่มีศักยภาพ รพศ./รพท.

โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอน จัดบริการเวชกรรมไทยโดยแพทย์แผนไทยในโรคที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เปิดคลินิกแพทย์แผนไทยคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบันที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล มีการให้บริการรักษาพยาบาลในโรคที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแพทย์แผนไทย มีการรักษาพยาบาลด้วยการแพทย์แผนไทยเป็นหลักหรือผสมผสานแก่ผู้ป่วยในโดยมีเตียงผู้ป่วยในไม่น้อยกว่า ๑๐ เตียง สามารถรับส่งต่อผู้ป่วยด้านการแพทย์แผนไทยภายในเครือข่ายบริการสุขภาพระดับจังหวัดและต่างจังหวัดได้ และให้มีการทำงานเชิงรุกในชุมชน (Office of Information and Evaluation, ๒๐๑๓)

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า ได้บูรณาการงานแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการผู้ป่วยนอกปัจจุบัน เพื่อลดการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ ลดการใช้ยาแผนปัจจุบันและเวชภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศแต่อย่างไรก็ตามสถานะและพัฒนาการของการแพทย์แผนไทยยังมีสถานะเป็นรอง และมีพัฒนาการที่ล่าช้าเมื่อเทียบกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ประกอบกับการแพทย์แผนไทยที่ผ่านมานั้นยังมีทักษะ เชี่ยวชาญไม่ครอบคลุมทุกด้านของการรักษาให้กับผู้ป่วย บุคลากรที่ปฏิบัติงานแพทย์แผนไทยไม่มีกรอบกำลังรองรับอย่างเพียงพอกับภาระงาน และยังขาดโครงสร้างที่เข้มแข็งในการสนับสนุนในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ส่งผลให้แพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้ายังต้องได้รับการพัฒนา ฝึกฝนให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานวิชาชีพและเป็นที่ยอมรับ นอกจากใช้กลไกทางการเงินกระตุ้นให้หน่วยบริการจัดบริการแพทย์แผนไทย เพื่อผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเข้าถึงบริการแล้ว ยังต้องอาศัยกลไกการบริหารจัดการทุกลำดับชั้นให้มีการขับเคลื่อนระบบงานแพทย์แผนไทยให้ไปในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของโรงพยาบาลและกระทรวงสาธารณสุขด้วย

นอกจากนี้กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โรงพยาบาลพระนั่งเกล้าที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาแนวทางการจัดการ และรูปแบบการบูรณาการของการแพทย์แผนไทยในระบบบริการสาธารณสุขระดับตติยภูมิของในระดับโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปในเขตบริการสุขภาพที่ ๔ ดังนั้น ในการดำเนินงานครั้งนี้สามารถนำข้อมูลไปปรับให้เหมาะสมกับในระบบสาธารณสุขระดับในโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.)/โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) ในเขตบริการสุขภาพที่ ๔ ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการส่งเสริมให้การแพทย์แผนไทยอันเป็นการแพทย์ที่เป็นระบบและมีมาตรฐานให้กลายเป็นทางหลักหนึ่งที่ให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพในระบบบริการสาธารณสุข ปัจจุบันรวมทั้งก่อให้เกิดการผลักดันระบบงานแพทย์แผนไทยให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางการจัดการพัฒนาบริการการแพทย์แผนไทยในระบบบริการสาธารณสุขระดับตติยภูมิที่มีประสิทธิภาพในโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ในเขตบริการสุขภาพที่ ๔

๒. เพื่อเป็นแนวทางรูปแบบการบูรณาการของงานแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบสาธารณสุขระดับตติยภูมิในโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ในเขตบริการสุขภาพที่ ๔

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนชาวจังหวัดนนทบุรี และประชาชนพื้นที่ใกล้เคียง

กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

ผู้ดำเนินงานใช้กรอบแนวคิดภายใต้วิสัยทัศน์ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๖๕ คือ “เป็นองค์กรหลักด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน” จากภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าว เป้าหมาย คือ การนำองค์ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อบูรณาการการให้บริการสุขภาพร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างไร้รอยต่อ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง ครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ เสริมสร้างให้ประชาชนรอบรู้ด้านสุขภาพที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยสู่การใช้ประโยชน์สูงสุด ได้แก่ การดูแลสุขภาพภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การดูแลสุขภาพประชาชนโดยเฉพาะในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ผู้ป่วยในระยะประคับประคอง และผู้สูงอายุ

บทที่ ๒

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานแพทย์แผนไทย

บุคลากรผู้ตรวจประเมินและสั่งการรักษา ได้แก่

๑. ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (แพทย์แผนปัจจุบัน)

๒. ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย (ด้านเวชกรรมไทย ด้านเภสัชกรรมไทย ด้านนวดไทย ด้านผดุงครรภ์ไทย)

๓. ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

บุคลากรผู้ให้บริการ ได้แก่

๑. ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย (ด้านเวชกรรมไทย ด้านเภสัชกรรมไทย ด้านนวดไทย ด้านผดุงครรภ์ไทย)

๒. ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

๓. ผู้ให้บริการ นวด ประคบ อบสมุนไพร กรณีแพทย์แผนไทยที่ยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพ/ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ๓๗๒ ชั่วโมงขึ้นไป ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามระเบียบ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข หรือหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

คำนิยามเกี่ยวกับงานการแพทย์แผนไทย

การแพทย์แผนไทย หมายความว่า กระบวนการทางการแพทย์เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสภาพของมนุษย์ การผดุงครรภ์ การนวดไทย และให้ความหมายรวมถึง การเตรียมการผลิตยาแผนไทย และการประดิษฐ์อุปกรณ์หรือเครื่องมือทางการแพทย์ ทั้งนี้โดยอาศัยความรู้หรือตำราที่ได้ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา

เวชกรรมไทย หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริมและฟื้นฟู สุขภาพ รวมถึงการผดุงครรภ์ไทย เภสัชกรรมไทย และการนวดไทย ทั้งนี้ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย

หัตถเวชกรรมไทย หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพ โดยใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการนวดไทย ทั้งนี้ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย

เภสัชกรรมไทย หมายความว่า การกระทำในการเตรียมยา การผลิตยา การประดิษฐ์ยา การเลือกสรรยาการ ควบคุมและการประกันคุณภาพยา การปรุงยาและการจ่ายยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้

ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์และการจัดจำหน่ายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ทั้งนี้ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย

ผดุงครรภ์ไทย หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษา การส่งเสริมสุขภาพหญิงมีครรภ์ การ ป้องกันความผิดปกติในระยะตั้งครรภ์และระยะคลอด การทำคลอด การดูแล การส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพมารดาและ ทารกในระยะหลังคลอด ทั้งนี้ ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย

***ตามความหมายของพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

แพทย์แผนไทย หมายถึงผู้ที่ได้รับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยหรือ สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทเวช กรรมไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

บทบาทหน้าที่

ปฏิบัติงานด้านการแพทย์แผนไทย ในการรักษาพยาบาล การป้องกัน การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสภาพ และการ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชน ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยตามมาตรฐานวิชาชีพรวมถึงการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย คิดค้น วางแผนและพัฒนาวิชาการและเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ฝึกอบรมเกี่ยวกับวิทยาการ ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ให้บริการข้อมูลเบื้องต้นถ่ายทอดองค์ความรู้ให้คำปรึกษาแนะนำตอบปัญหาและชี้แจง ทางวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยแก่บุคลากรอื่นและประชาชนทั่วไปเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติในการดูแลสุขภาพและ ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

หมายถึงผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในการสนับสนุนงานการแพทย์แผนไทยอย่างเหมาะสมแก่การ ปฏิบัติหน้าที่ และ ได้รับประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และ ได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตร ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ๓๗๒ ชั่วโมง หรือประเภทการนวดไทย ๘๐๐ ชั่วโมง จากสถาบันการศึกษา หรือสถานพยาบาล การแพทย์แผนไทย หรือหน่วยงานที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากคณะกรรมการวิชาชีพ

บทบาทหน้าที่

ปฏิบัติงาน /สนับสนุนงานการแพทย์แผนไทยดังนี้

- ดูแลวัสดุอุปกรณ์งานการแพทย์แผนไทยให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

- ช่วยแพทย์แผนไทย ตรวจวินิจฉัยทางการนวดไทย และหัตถการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ช่วยแพทย์แผนไทย บำบัดรักษาผู้ป่วยด้วยการนวด เพื่อบำบัดรักษา ฟื้นฟูสภาพ ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

- ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตอบปัญหา เกี่ยวกับการบริหารร่างกาย หลังการให้บริการนวดไทยอย่างถูกต้องเหมาะสมตาม หลักวิชาชีพ

- ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายภายใต้ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งได้รับ มอบหมายให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะหรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.๒๕๔๕

*อ้างอิง จากคู่มือมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ผสมผสาน (รพ. สส.พท.)

ขอบเขตงานการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

ระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

- จัดให้มีการบริการสุขภาพที่ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ การรักษา การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคและการฟื้นฟูสภาพแก่กลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งจัดการปัจจัยเสี่ยงที่เป็นต้นเหตุของการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย

- ดำเนินการเชิงรุกโดยจัดให้มีการบริการสุขภาพที่ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ การรักษา การส่งเสริมสุขภาพและการ ป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพเช่น การเยี่ยมบ้านผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ผู้ป่ วยโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุการบริบาลหญิงหลังคลอดด้วยการแพทย์แผนไทย

- ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและสำรวจข้อมูลทางวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย

- วางแผนหรือร่วมดำเนินงานโครงการ ประสานการทำงาน ชี้แจง ให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานร่วมกับสหวิชาชีพ แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามผลด้านการแพทย์แผนไทย

การอนุรักษ์คุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน

- รวบรวม อนุรักษ์ คุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และความหลากหลายทาง ชีวภาพ เกิดการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

การให้บริการแพทย์แผนไทยร่วมกับทีมหมอครอบครัว

- ดำเนินการเชิงรุก โดยจัดให้มีการบริการสุขภาพที่ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาและการฟื้นฟูสภาพแก่กลุ่มเป้าหมาย เน้นการรักษาและฟื้นฟูสภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพและแนวเวชปฏิบัติ การแพทย์แผนไทยโดยมุ่งจัดการปัจจัยเสี่ยงที่เป็นต้นเหตุของการดูแลสุขภาพ เช่น การจัดให้มี

การเรียนการสอนสาธิตด้วย การแพทย์แผนไทย การจัดบริการการนวด อบ ประคบสมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน และฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้พิการในชุมชน การฟื้นฟูหญิงหลังคลอดด้วยการแพทย์แผนไทย เป็นต้น

- จัดบริการการแพทย์แผนไทยที่เชื่อมโยงกับโรงพยาบาลแม่ข่ายทั้งด้านระบบข้อมูลและระบบส่งต่อ การดูแลผู้ป่วย โรคเรื้อรัง ผู้พิการ ระบบดูแลผู้ป่วยในชุมชน (Home ward) รวมทั้งมีการเชื่อมโยงงานการแพทย์แผนไทยสู่ชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข หมอพื้นบ้าน เป็นต้น

- ร่วมจัดระบบส่งต่อผู้ป่วยและสื่อสารกับ Case manager ในผู้ป่วยตามกลุ่มโรค

- การควบคุม กำกับ สนับสนุนการทำงานของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสนับสนุนวิชาการแก่บุคลากรอื่นๆ

- ให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการบริการแพทย์แผนไทยในชุมชนแก่ทีมสุขภาพอื่นๆ เช่น ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย อาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญ หมอพื้นบ้าน เป็นต้น

- อบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย หรือจิตอาสาในชุมชน เช่น การปรับเปลี่ยน พฤติกรรม การรับประทานอาหาร การบริหารร่างกาย การยืดเหยียด สมาธิบำบัด การจัดสิ่งแวดล้อมในการดูแลผู้ป่วย เรื้อรัง

- ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามผลและความปลอดภัยจากการรักษา เช่น การใช้ยาสมุนไพร ผลการรักษา

- บันทึกการบริการ และรายงานข้อมูลด้านการแพทย์แผนไทยให้กับศูนย์ดูแลผู้ป่วยต่อเนื่อง

- ร่วมการจัดทำตัวชี้วัดร่วมกับทีมหมอครอบครัว นิเทศ ติดตาม ประเมินผลระบบบริการการแพทย์แผนไทย

โครงสร้างขององค์กร

ผังโครงสร้างสายบังคับบัญชาหน่วยงาน

กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

บทที่ ๓

การปฏิบัติงานและการดำเนินงาน

หมวดที่ ๑ ด้านบริหาร

๑.๑ การรับนโยบายจากหัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อวางแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า และกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

๑.๒ เป็นผู้ร่วมกำหนดมาตรฐานแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานแพทย์แผนไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานการบริการ

๑.๔ ร่วมวางแผน/เสนอความคิดเห็น และจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการแพทย์แผนไทย

- อัตรากำลัง
- วิชาการและสารสนเทศ
- การพัฒนาคุณภาพการบริการงานแพทย์แผนไทย
- ครุภัณฑ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์
- สิ่งแวดล้อม อาคาร และสถานที่

๑.๕ มอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ระดับรองตามหน้าที่ความรับผิดชอบและติดตามนิเทศงานแพทย์แผนไทยใน รพ.สต

๑.๖ ประสานงานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกับทุกหน่วยงาน เช่น วิทยากรการอบรม อาจารย์พิเศษด้านการแพทย์แผนไทย

๑.๗ ควบคุม/จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ และซ่อมให้พร้อมใช้งานตลอดจนการดูแลรักษาบำรุงให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

๑.๘ ควบคุมดูแลความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสิ่งแวดล้อมในหน่วยงาน

๑.๙ จัดระบบการบริการในหน่วยงานให้มีความคล่องตัวในการให้บริการที่มีคุณภาพ

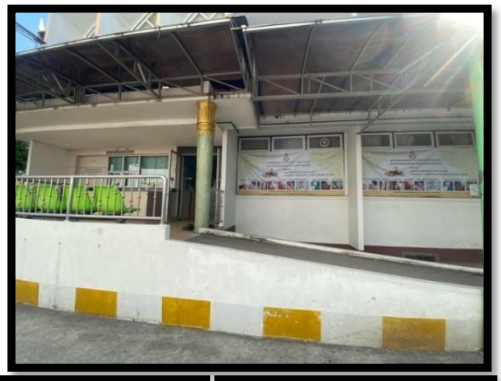

หมวดที่ ๒. ด้านบริการ

๒.๑ ควบคุม/ดูแล เตรียมความพร้อมประจำวันของหน่วยงาน เพื่อพร้อมให้บริการ

๒.๒ ประสานงาน/ควบคุม/ดูแลและอำนวยความสะดวกทั่วไปในหน่วยงาน เพื่อให้บริการที่มีคุณภาพ

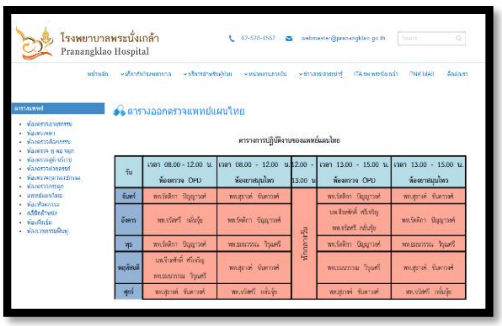

๒.๓ ตรวจและวินิจฉัยโรคทางแพทย์แผนไทย

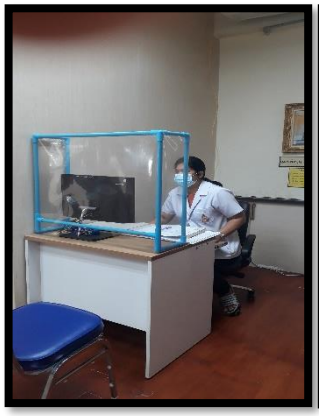

๒.๔ ควบคุมผู้ช่วยแพทย์แผนไทยในการให้บริการนวดไทย, ประคบสมุนไพร และท่าบริหารฤาษีดัดตน

๒.๕ ให้บริการนวดรักษาโรค/นวดตอกเส้น/อบไอน้ำสมุนไพร/ประคบสมุนไพร/แช่เท้าด้วยน้ำสมุนไพร และการทับหม้อเกลือด้วยการแพทย์แผนไทยทั้งในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า และศูนย์สุขภาพชุมชนวัดแคนอก เครือข่ายโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

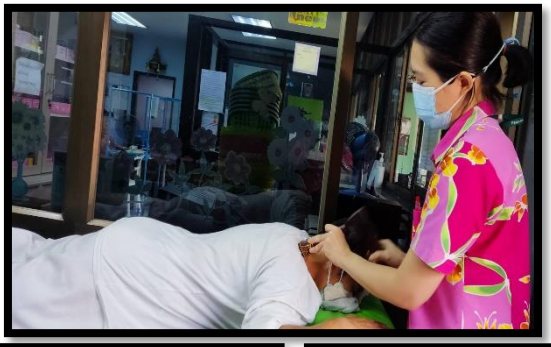

๒.๖ ลงทะเบียนผู้มารับบริการในโปรแกรม SSB ของโปรแกรมแพทย์แผนไทย

๒.๗ รับผิดชอบงานเวชระเบียนและสารสนเทศในหน่วยงาน

๒.๘ ควบคุม สนับสนุน และจัดหายาสมุนไพรใช้ในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า และศูนย์สุขภาพชุมชนวัดแคนอก เครือข่ายโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

๒.๙ ประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบปัญหาและชี้แจงทางวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยแก่บุคลากรอื่น และประชาชนทั่วไป เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ

๒.๑๐ จัดให้ผู้รับบริการในหน่วยงานได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการให้บริการที่ถูกต้องเป็นระยะๆ

ขั้นตอนการให้บริการงานแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

ผู้ป่วยมาโรงพยาบาล

➢ ผู้ป่วยใหม่
ทำบัตร/ยื่นบัตรขอประวัติแจ้งเพื่อตรวจรักษาทางการแพทย์แผนไทยที่ห้องเวชระเบียน เบอร์ ๒๐ ชั้น ๑ อาคารเจษฎาบดินทร์ และติดต่อที่งานแพทย์แผนไทย

➢ ผู้ป่วยเก่า
๑.ผู้ป่วยยื่นบัตรประชาชนหรือบัตรประจำตัวโรงพยาบาลเพื่อขอเปิดหมายเลขรับบริการ(Visit Number) ที่ห้องเวชระเบียน เบอร์ ๒๐ ชั้น ๑ อาคารเจษฎาบดินทร์ และ ติอต่อที่งานแพทย์แผนไทย
๒.ผู้ป่วยนัดให้ติดต่อที่งานแพทย์แผนไทย
๓.กรณีผู้ป่วยผิดนัดให้ขอเปิดหมายเลข(Visit Number) ที่ห้องเวชระเบียน เบอร์ ๒๐ ชั้น ๑ อาคารเจษฎาบดินทร์ และ ติอต่อที่งานแพทย์แผนไทย

ยื่นบัตร
๑.ติดต่อเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์งานแพทย์แผนไทย
๒.นั่งรอเรียกชื่อเข้าห้องตรวจแพทย์แผนไทย

ห้องตรวจแพทย์แผนไทย
๑.ซักประวัติ ตรวจร่างกาย
๒.วินิจฉัยโรค
๓.วางแผนการรักษา

ให้การรักษาด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทย
๑.การจ่ายยาสมุนไพร
๒.การนวดรักษา/นวดฟื้นฟู
๓.การประคบสมุนไพร
๔.การอบสมุนไพร
๕.การฟื้นฟูมารดาหลังคลอด

ส่งปรึกษา
๑.แพทย์ทางเลือก/ฝังเข็ม
๒.กายภาพบำบัด

ให้คำแนะนำหลังการรักษา/ติดตามผล

ติดต่อการเงิน
๑.ชำระเงิน
๒.กลับบ้าน

ขั้นตอนการขอรับคำปรึกษาต่างหน่วยบริการ

<u>ช่องทางที่ ๑</u>

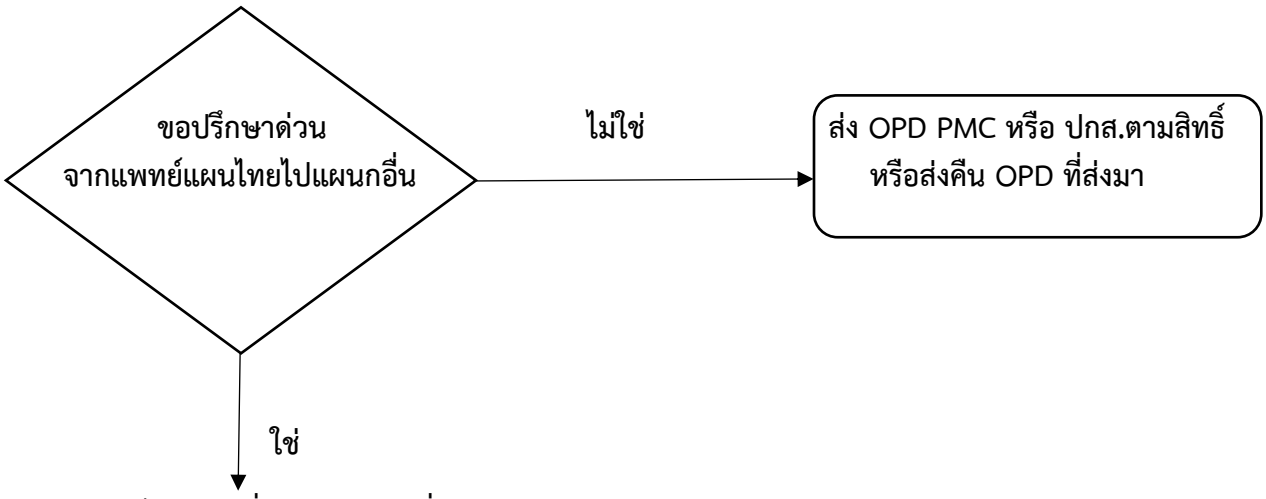

ติดต่อแพทย์ปรึกษาเพื่อติดต่อแผนกที่ต้องการปรึกษาโดยตรง

<u>ช่องทางที่ ๒</u>

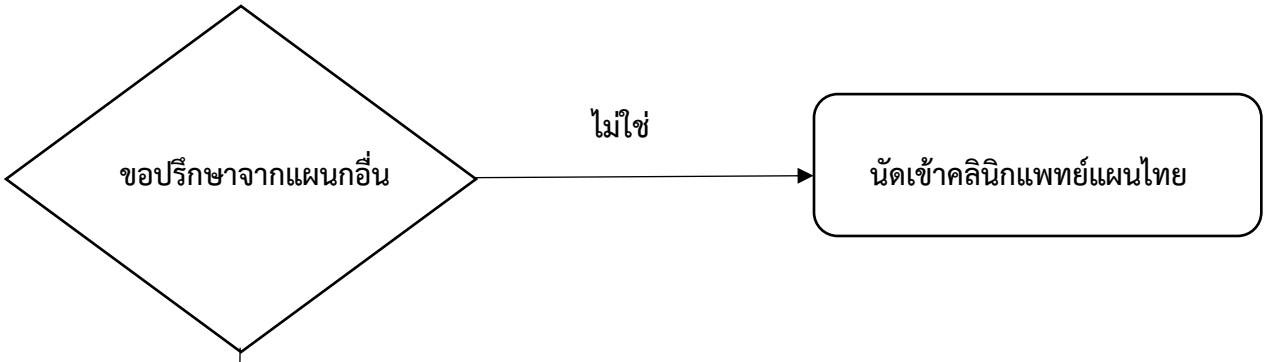

แพทย์ที่ปรึกษารับคำปรึกษา

ให้การรักษาโดยแพทย์แผนไทย

หมวดที่ ๓ ด้านวิชาการ

๓.๑ พัฒนาคุณภาพและพัฒนามาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ

๓.๒ พัฒนาคลินิกการแพทย์แผนไทยให้ได้มาตรฐาน เป็นคลินิกคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๓.๓ พัฒนาคลินิกการกัญญชาทางการแพทย์แผนไทยให้ได้มาตรฐาน เป็นคลินิกกัญชาทางการแพทย์แบบบูรณาการ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านการแพทย์แผนไทย/R๒R เพื่อพัฒนาต้นแบบด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก

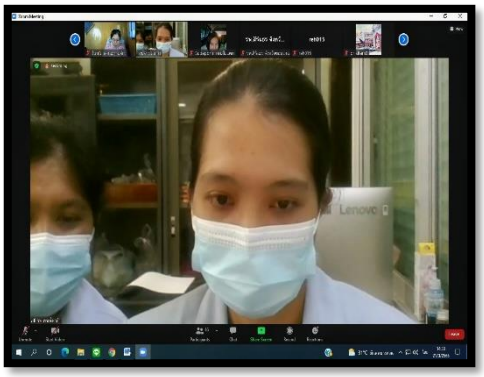

๓.๔ เข้าร่วมประชุมงานมหกรรมวิชาการและร่วมนำเสนอผลงานวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย ตามที่ได้รับคัดเลือกและตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๕ จัดประชุม/อบรม/โครงการ ทางวิชาการเกี่ยวกับความรู้ด้านแพทย์แผนไทย ร่วมกันสหวิชาชีพให้กับภาคีเครือข่ายในอำเภอเมืองนนทบุรี

บทที่ ๔

ผลการปฏิบัติงานและการดำเนินงาน

๑.ร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการงานแพทย์แผนไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกรกฎาคม (ประเมินจากฐานข้อมูล HDC/Health Scrip)

แผนภูมิที่ ๑ แสดงร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับบริการงานแพทย์แผนไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกรกฎาคม

	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
จำนวนบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด (ครั้ง)	๔๒๓,๘๒๔	๓๙๘,๐๕๗	๒๔๓,๖๓๓	๔๓๑,๕๕๒
จำนวนบริการแพทย์แผนไทย (ครั้ง)	๓๔,๗๓๓	๒๒,๔๖๐	๑๘,๘๕๓	๒๘,๗๕๓
ร้อยละการรับบริการ	๘.๐๒	๕.๖๔	๗.๗๔	๖.๖๖

๒.จำนวนของการวินิจฉัยโรคด้านการแพทย์แผนไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกรกฎาคม (ประเมินจากฐานข้อมูล HDC/Health Scrip)

แผนภูมิที่ ๒ แสดงจำนวนของการวินิจฉัยโรคด้านการแพทย์แผนไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกรกฎาคม

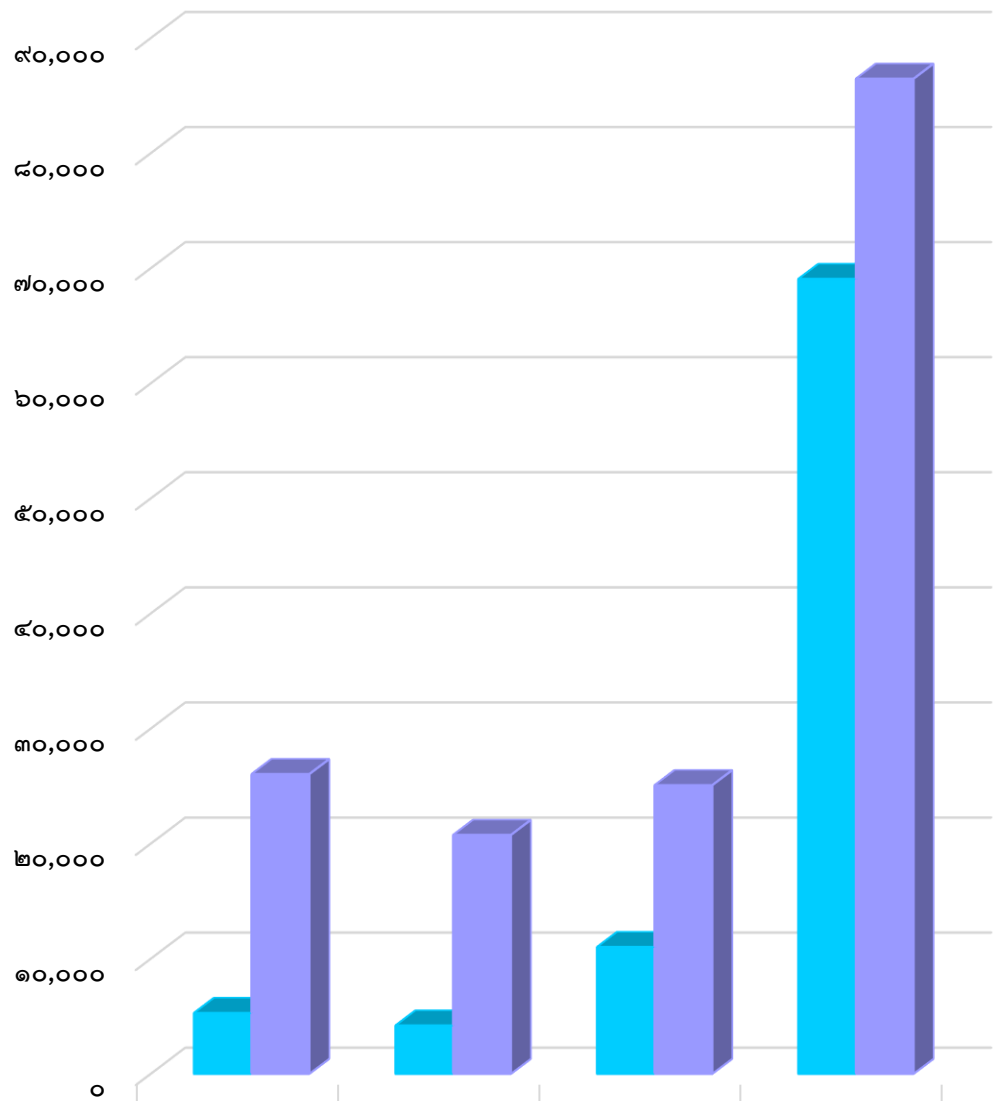

	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
จำนวนผู้รับบริการ(คน)	๕,๒๗๖	๔,๑๘๙	๑๑,๐๐๗	๖๙,๐๖๓
จำนวนผู้รับบริการ(ครั้ง)	๒๖,๐๓๓	๒๐,๗๔๘	๒๕,๐๗๑	๘๖,๔๕๗

๓.จำนวนบริการนวดแผนไทย ประคบสมุนไพร และอบสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกรกฎาคม (ประเมินจากฐานข้อมูล HDC/Health Scrip)

แผนภูมิที่ ๓ แสดงจำนวนบริการนวดแผนไทย ประคบสมุนไพร และอบสมุนไพร ปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนกรกฎาคม

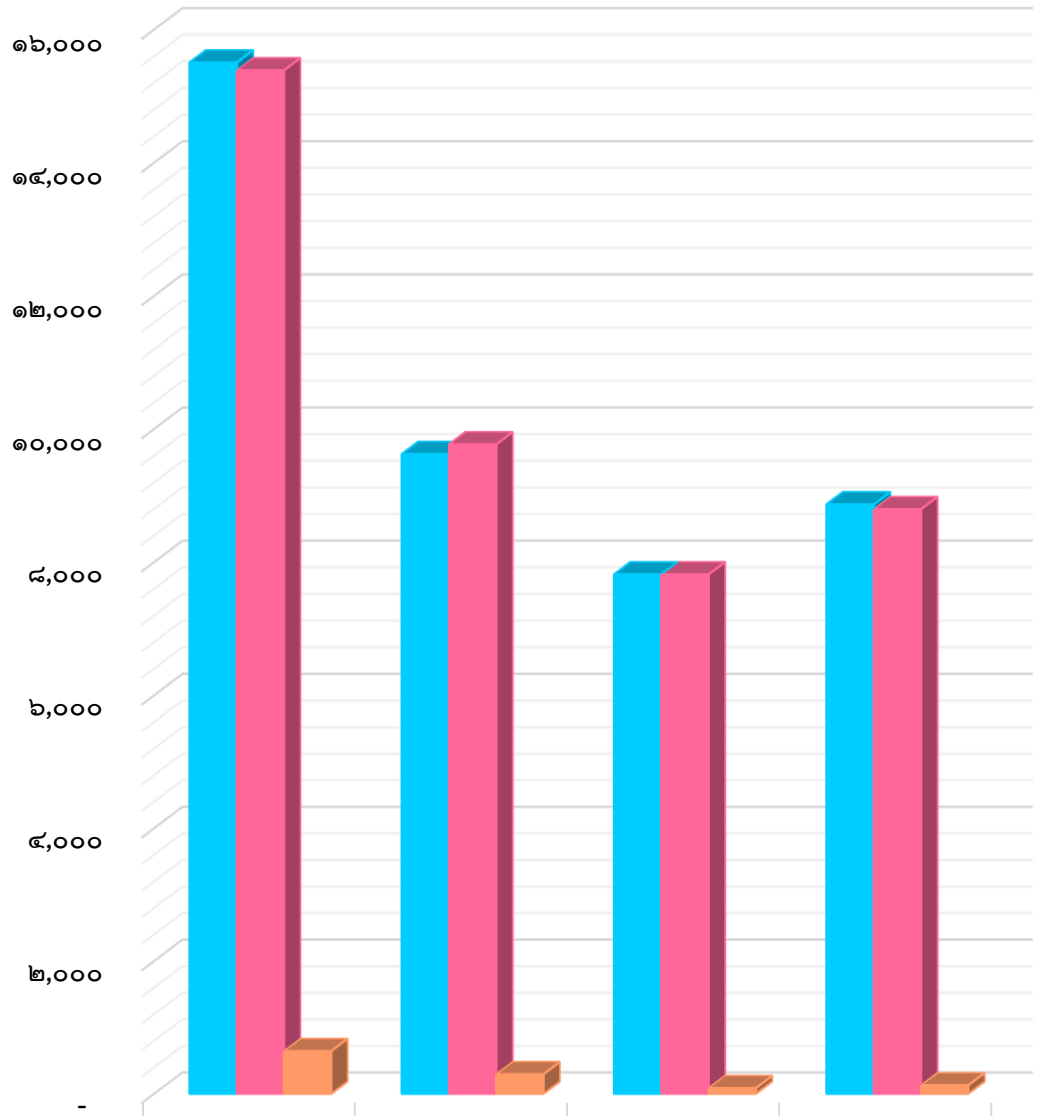

	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
นวดแผนไทย (ครั้ง)	๑๕,๕๐๔	๙,๖๒๒	๗,๘๑๕	๘,๘๖๗
ประคบสมุนไพร (ครั้ง)	๑๕,๓๘๖	๙,๗๖๗	๗,๘๑๔	๘,๗๙๔
อบสมุนไพร (ครั้ง)	๖๔๑	๒๙๔	๘๕	๑๒๗

บทที่ ๕

อภิปรายผล

แนวทางการจัดการในการพัฒนาการแพทย์แผนไทยในระบบบริการสาธารณสุขระดับตติยภูมิที่มีประสิทธิภาพในโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า มีการจัดการด้านการจัดระบบบริการ รูปแบบการให้บริการ จากการกำหนดวิสัยทัศน์ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกว่า “เป็นองค์กรหลักด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน” เพื่อให้เกิดการพัฒนาสุขภาพอย่างยั่งยืน เป็นการพึ่งตนเองของประชาชน และของประเทศด้วย และจากการดำเนินการจัดการในการพัฒนารูปแบบการให้บริการสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยตามด้านการบริการสุขภาพ โดยมีการจัดบริการนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่สำคัญ คือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีความสามารถที่จะสื่อสารนโยบาย และการแปลงนโยบายด้านการแพทย์แผนไทยเข้าบูรณาการการแพทย์แผนปัจจุบัน การสร้างการยอมรับของทีมงานจึงจะขับเคลื่อนไปได้ ต้องมีแผนงานโครงการที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงโครงการ การมอบหมายงานที่ชัดเจน รวมถึงการกับติดตาม และรายงานผล จึงจะสำเร็จด้านการจัดโครงสร้างจะต้องมีผู้รับผิดชอบแพทย์แผนไทยมีทีมงานผู้ช่วยแพทย์แผนไทย กำหนดภารกิจที่ชัดเจน และตัวชี้วัดงานให้ชัดเจน ภารกิจทั้งเชิงรับในหน่วยบริการ มีการจัดคลินิกที่เป็นสัดส่วน สะอาดเรียบร้อย อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีกลิ่นหอม สมุนไพรธรรมชาติ ช่วยผ่อนคลายเครื่องดื่มสมุนไพรไว้บริการ ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ครอบคลุมประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการได้ มีการพัฒนาให้พยาบาลผู้ทำหน้าที่คัดกรองผู้ป่วยได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแพทย์แผนไทยและสามารถคัดกรองผู้ป่วยเพื่อการเข้ารับบริการแพทย์แผนไทยที่แผนกผู้ป่วยนอกได้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการด้านการพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรมระยะสั้น ระยะยาวทั้งด้านการรักษา ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค และด้านการฟื้นฟูสภาพ จากกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก หรือการจัดทุนเพื่อการศึกษาต่อยอดในการพัฒนางานทางการแพทย์แผนไทยเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานการพัฒนาการให้บริการการแพทย์แผนไทยในด้านนโยบายผู้บริหารของหน่วยงานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายดำเนินงาน และสามารถที่จะถ่ายทอดแนวคิดและหลักการทั้งการแพทย์แผนไทยไปยังผู้ปฏิบัติและสื่อสารนโยบายที่ชัดเจนในด้านการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุข พบว่า ความพร้อมของบุคลากรทางด้านการแพทย์แผนไทยมีความจำเป็น และจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรการแพทย์แผนปัจจุบัน ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านแนวคิดของการแพทย์แผนไทย และต้องสร้างการยอมรับการพัฒนางานการแพทย์แผนไทยบูรณาการเข้ากับการแพทย์แผนปัจจุบัน และมีการพัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบุคลากรสายงานแพทย์แผนปัจจุบัน และการแพทย์แผนไทยที่ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบายด้านการใช้ยาสมุนไพร ระบบรายการยาสมุนไพรมากขึ้น และสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดซื้อเวชภัณฑ์มากขึ้นเช่นกันด้วยจึงจะสามารถสนับสนุนการพัฒนาการบูรณาการการให้บริการการแพทย์แผนไทยกับแผนปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานการแพทย์แผนไทยในด้านการจัดระบบบริการ และด้านระบบยาสมุนไพร เพื่อให้โรงพยาบาลพระนั่งเกล้ามีงานบริการที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ส่วนแนวทางในการพัฒนางานการแพทย์แผนไทยในด้าน การจัดระบบโครงสร้าง ด้านพัฒนาบุคลากร และด้านการจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดบทบาท ภารกิจงานแพทย์แผนไทยและจัดสรรตำแหน่งบุคลากร วางแผนโครงการพัฒนาบุคลากรแพทย์แผนไทยให้มีคุณภาพ และวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและคุ้มค่ากับผลงานการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาล

๒. การดำเนินงานครั้งนี้เป็นรูปแบบบูรณาการของงานแพทย์แผนไทยในโรงพยยาบาลพระนั่งเกล้า ซึ่งเป็นระบบบริการสาธารณสุขระดับตติยภูมิ ทำให้เกิดการบูรณาการของแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนปัจจุบันเพื่อแป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ เป็นช่วงการแพร่ระบาด COVID-๑๙ ทำให้การเปิดบริการงานแพทย์แผนไทยต้องหยุดเป็นบางช่วงเวลา และเจ้าหน้าบางส่วนต้องไปปฏิบัติหน้าที่การดูแลผู้ป่วย COVID-๑๙ และหน่วยการฉีดวัครซีนป้องกัน COVID-๑๙

๒. การให้บริการแพทย์แผนไทยทางด้านหัตถการมีการจำกัดจำนวนคนในการรับบริการ

แนวทางการแก้ไข

๑. จากสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-๑๙ มีโอกาสในการประชาสัมพันธ์ คำแนะนำการใช้ยาสมุนไพร การดูแลตนเอง การป้องกัน COVID-๑๙ ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย

๒. การเปิดบริการรักษาภาวะ Long COVID-๑๙ ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย

๓. มีการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การลงทะเบียนนัดล่วงหน้า และการแสดงประวัติการฉีดวัครซีน COVID-๑๙ อย่างน้อย ๒ เข็ม